

2 Koningen 2:1-18 | Van vader op zoon

Eeuwigheidszondag: we herdenken de overledenen. Hoe gaat het verder nu zij er niet meer zijn? Over die vraag gaat het in het verhaal over de opvolging van Elia. Elisa mag verder gaan met het werk van Elia. Zo staan wij ook in een lange geschiedenis, en is het een uitdaging het goede nieuws over Jezus aan een nieuwe generatie door te geven.

Voor wie deze preek in een kerkdienst wil gebruiken: graag ontvang ik een melding op hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: LvK Gezang 392 : 1 en 4

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Opwekking 672

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: 2 Koningen 2 : 1 – 18

Zingen: Psalm 90 : 1 en 3 (GKB=LvK)

Preek

Zingen: LvK Gezang 95 : 1, 2 en 3

Kinderen terug

In Memoriam (staand)

Zingen: LvK Gezang 103 : 1, 2 en 3

Gebed

Mededelingen

Collecte

Zingen: GKB Gezang 147 : 1, 2 en 4

Zegen

Van vader op zoon

Inleiding

dia 1 – zwart

Op mijn pak heb ik een speldje.

Het is maar een klein speldje,

zeker vanaf de achterste rij kun je hem waarschijnlijk niet goed zien,

dus ik heb er maar even een foto van gemaakt.

dia 2 – visje

Het is een Ichtus-visje.

Dat visje is een oud-christelijk symbool.

Het woord 'ichtus', Grieks voor: vis, werd gebruikt als een afkorting.

Is er toevallig iemand die de betekenis weet?

'Jezus Christus, Gods Zoon, Redder.'

Dit visje is een erfenis.

Het was van mijn opa Prins.

Hij was een zakenman.

Hij verkocht bedden onder het motto 'Prins-heerlijk slapen'.

Maar hij was niet alleen beddenverkoper, hij was ook een volgeling van Jezus Christus.

Dat wilde hij laten zien in hoe hij met klanten omging, maar ook door dit Ichtus-speldje te dragen.

Als zakenman wilde hij herkenbaar zijn als christen.

Mijn opa overleed in 2008.

Toen ik 4 jaar later hier als predikant werd bevestigd, was mijn oma aanwezig.

Op die dag gaf zij mij het speldje van opa.

Voor mij is het dus niet zomaar een speldje, maar een speldje met een verhaal.

Dat maakt dit speldje voor mij extra kostbaar.

In sommige opzichten doe ik het heel anders dan opa.

Ik ben geen beddenverkoper geworden,
het lijkt er in de verste verte niet op.
Maar in andere dingen lijk ik op hem.
Als het gaat om geloof,
dan is mijn opa een voorbeeld voor me geweest.
Kritisch op al te strakke regels en lekker eigenwijs – daar
herken ik me wel in.

dia 3 – van vader op zoon

Vandaag staan we stil bij de overledenen.

Zij laten een erfenis na.

Daar denken we over na vanuit het verhaal over Elia en Elisa.

Met als thema: van vader op zoon.

Maak er ook gerust moeder of dochter van,

maar als thema bekt dat niet zo lekker, dus: van vader op
zoon.

Dat heeft ook weer alles te maken met relaties,
waar we de afgelopen weken bij hebben stilgestaan.

Nu gaat het om de relatie tussen de generaties.

1. Houdt het nu op?

dia 4 – achterblijven is moeilijk!

De dood is hard, bikkelhard.

Wat maakt de dood aan veel dingen een einde,
ook voor wie achterblijven!

Nooit meer alles met elkaar delen.

Nooit meer dat vaste loopje

of die vaste autorit naar je ouders.

Nooit meer elkaars stem via de telefoon horen.

De overledenen hebben het meegenomen in hun graf.

Wat blijft er eigenlijk van hen over?

Misschien wat bezittingen,

ook met een verhaal, zoals het visje van mijn opa.

Natuurlijk herinneringen.

Maar verder?

Heeft hun leven geen betekenis meer nu ze overleden zijn?

Houdt het nu op?

De overledenen hadden niet alleen een plek in hun families,
maar ook in deze familie: de kerk.

Ze zijn familie van ons allemaal!

Maar hoe lang houdt onze familie het nog uit?

Sterft de kerk niet langzaam maar zeker uit?

Houdt het nu op?

Over dat soort vragen gaat het in het verhaal van Elia en
Elisa.

Elia's einde nadert,

en je merkt in alles dat Elisa dat maar moeilijk kan
accepteren.

Hij klampt zich aan Elia vast!

Verschillende keren zegt Elia hem: 'blijf toch hier.'

Maar Elisa piekert er niet over: 'geen denken aan!'

Profeten vertellen Elisa dat Elia vandaag zal worden
weggenomen,

maar Elisa wil er niets van weten: 'praat me er niet van!'

Elisa kan aan niets anders denken,

voor Elia probeert hij zich groot te houden,

maar ondertussen is Elisa bang voor wat er komt.

Wat is loslaten moeilijk!

Het wordt nooit meer hetzelfde.

dia 5 – wie kan ooit Elia vervangen?

Elia was niet zomaar iemand.

Voor Elisa was hij als een vader.

Een paar jaar was Elisa met Elia opgetrokken.

Elia als meester en Elisa als leerling.

Maar hun band was steeds dieper geworden,

en op het eind is Elia een vader en Elisa de zoon.

Daarom ook die uitroep van Elisa: 'vader, vader!'

Met een raadselachtige uitspraak erachteraan:

'Strijdwagen en ruitery van Israël!'

In de Bijbel in Gewone Taal:

'U alleen kunt Israël beschermen!'

Het dringt nog eens krachtig tot Elisa door wie Elia was.

Er werden in die tijd heel wat oorlogen gevoerd,
en Israël werd van alle kanten bedreigd.
Koningen dachten met wapens te kunnen zorgen voor een veilig
land.

Maar Elia wist wel beter.

Zo lang Israël niets met God te maken wilde hebben, zou het
niet veilig zijn.

De beste manier om het land te beschermen
is te leven met de Heer, de God van hemel en aarde.

Elia's levenswerk was steeds op God te wijzen.

Want met God zou Israël veilig zijn.

Met Elia gaat een groot profeet.

Dat wordt nog eens onderstreept met zijn hemelvaart.

Een hemelse koets komt voorrijden.

Elisa moet aan de kant springen.

Elia stapt in en daar gaat hij.

Hij hoeft niet te sterven.

Ook al heeft Elia geen bijbelboek geschreven,

hij is de grootste profeet die Israël heeft gekend.

Hoe moet het als Elia er niet meer is?

Zo'n groot profeet, die is toch onvervangbaar?

Elisa heeft het er moeilijk mee.

De hele weg, van Gilgal naar Betel naar Jericho, naar over de
Jordaan,

de hele weg hangt er een zwarte mist in zijn hoofd.

Elke stap naar het einde wordt zwaarder.

En dan gaan ze ook nog het land uit, over de Jordaan, de
woestijn in.

De plek waar Israël ooit onder leiding van Jozua Israël binnen
was getrokken.

Is dit dan het einde?

Vertrekt God nu met Elia, om nooit meer terug te komen?

Houdt het nu op?

2. God geeft opvolgers

dia 6 – Elisa is Elia's erfgenaam

Nee, het houdt niet op!
Niet bij Elia.
Niet bij de overledenen die we vandaag herdenken.
Ook niet met de kerk.
God gaat door en hij geeft opvolgers.

Ook voor Elia is er een opvolger: Elisa.
Jaren geleden al door God aangewezen.
1 Koningen 19: 'Elisa, de zoon van Safat, moet je tot je eigen opvolger zalven.'
Dat heeft Elia gedaan,
en sinds die tijd is Elisa waar zijn meester is.
Elisa is jarenlang opgeleid,
klaargestoomd om het stokje over te nemen.

Maar toch: Elisa kan nog zoveel hebben geleerd,
maar ben je een profeet
als je maar lang genoeg op school hebt gezeten?
Elisa voelt zichzelf er helemaal niet klaar voor!
En daarom zijn wens:
'laat mij dubbel in uw geest delen.'
Nee, Elisa bedoelt niet dat hij een profeet wil zijn
die nog groter is dan zijn leermeester,
waardoor Elia in de schaduw van Elisa komt te staan.
De eerstgeborene kreeg altijd een dubbel deel van de erfenis
als naamdrager van de familie.
Elisa vraagt Elia: 'laat mij uw erfgenaam zijn,
laat mij de Geest na als uw erfenis,
de Geest die u van God gekregen hebt.
Dán ben ik klaar u op te volgen.'

Het gebeurt.
Elisa krijgt de Geest.
Net als Elia roept hij God aan,
en in het water van de Jordaan ontstaat een pad.
De profeten aan de overkant, uit Jericho, zien het,
en juichen: 'de geest van Elia is op Elisa neergedaald.'
Het houdt niet op: Elisa mag verder met de erfenis van Elia,

God laat Israël niet zitten, geeft het niet op,
maar geeft een opvolger: Elisa.

dia 7 – wij mogen delen in Jezus' erfenis!

We maken een sprong in de tijd.

Ook na Elisa blijft het een komen en gaan van profeten,
maar er verandert nooit echt wat.

Tot op een dag, in diezelfde Jordaan, een man wordt gedoopt,
door een zekere Johannes, die ook wel Elia wordt genoemd.

Marcus 1: 'op het moment dat hij uit het water omhoogkwam,
zag hij de hemel openscheuren en de Geest als een duif op zich
neerdalen,

en er klonk een stem uit de hemel:

"Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde."

Een nieuwe Zoon, een nieuwe Erfgenaam, deze keer met
hoofdletters.

De Geest van de Vader komt op de Zoon.

En dan schrijft Paulus in Kolossenzen 1:

'Breng dus met vreugde dank aan de Vader.

Hij stelt u in staat om te delen in de erfenis
die alle heiligen wacht in het licht.'

Wij hebben een erfenis!

Jezus is de erfgenaam van de Vader,
en wij delen in de erfenis van Jezus.

Nee, wij volgen Jezus niet op, zoals Elia wordt opgevolgd.

Jezus is er nog altijd.

Maar wij delen in zijn werk, mogen ermee verder gaan.

Met het onderwijs van Jezus, zijn gedachtegoed,
dat nog altijd mensen blijft inspireren.

Maar dat is niet alles!

De belangrijkste erfenis is dat we mogen delen
in het nieuwe, het eeuwige, het opstandingsleven.

De Geest van Jezus maakt ons nieuw!

Die erfenis gaat altijd door:

God zorgt ervoor dat er altijd weer

een nieuwe generatie volgelingen van Jezus opstaat.

dia 8 – verder in het spoor van de overledenen

Weer terug met beide benen op de grond.

Vandaag denken we aan de overledenen.

We noemen hun namen.

Zij laten een erfenis na.

Het werk van Jezus Christus houdt niet bij hen op:

wij mogen er verder mee gaan.

Ze hebben hun geloof, ieder op hun eigen manier,
aan ons doorgegeven.

Hun geloof, hun leven, moedigt ook ons aan.

Hebreeën 12: 'nu wij door zo'n menigte geloofsgetuigen omringd
zijn,

moeten ook wij de last van de zonde,

waarin we steeds weer verstrikt raken,

van ons afwerpen en vastberaden de wedstrijd lopen die voor
ons ligt.'

Zij bouwden op Christus,

en moedigen nu ons aan op dat spoor verder te gaan!

3. Leef met de erfenis

dia 9 – leef met de erfenis

Houdt het nu op?

Sommige dingen wel, ja.

De dood maakt aan veel een einde.

Nooit meer kan Elisa Elia om advies vragen.

Dat zit er gewoon niet meer in.

Maar Elisa krijgt wel een erfenis:

de Geest van God, die met Elia was.

Met die erfenis mag Elisa leven.

Ook wij mogen leven met een erfenis:

het geloof van wie ons zijn voorgegaan.

dia 10 – 1. je staat in een geschiedenis (stamboom)

2 Dingen daarover.

Het eerste: je staat in een geschiedenis.

Ik betrap mijzelf er wel eens op

dat ik denk dat het met mij begint.

Er is een tijd voor 1987, toen ik geboren werd, en een tijd er na.

Flauwekul natuurlijk.

Maar met de kerk is dat ook zo:

we denken wel eens dat het met ons begonnen is.

Niets daarvan: we staan in een lange rij,

op de schouders van ons voorgeslacht.

Het is goed om dat te beseffen.

dia 11 – touwfabriek

Er zijn bedrijven die benadrukken hoe lang ze al bestaan.

Ik heb het even nagezocht:

het oudste bedrijf in Nederland is een touwfabriek, G. van der Lee.

Het bestaat als sinds 1545!

Voor dat soort bedrijven, met een rijke geschiedenis, heb ik veel sympathie.

De kerk is nog veel ouder: sinds 33!

En tegelijk, net als die touwfabriek,

niet in vroeger blijven hangen, maar altijd weer nieuw.

Zoals Elisa het ook anders aanpakt dan Elia.

Maar Gods Geest gaat door, dwars door alle generaties heen.

dia 12 – 2. laat het niet stoppen! (mentor)

Het tweede: laat het niet stoppen!

En natuurlijk, daar zorgt God wel voor.

Maar wat wij ontvangen hebben van vorige generaties mogen we ook weer doorgeven aan nieuwe generaties.

We hebben voorbeelden in het geloof nodig.

Mensen die laten zien dat Jezus niet van vroeger is, maar leeft en je in beweging zet!

Mensen die laten zien hoe het eruit ziet als je als volgeling van Jezus leeft.

We hebben geestelijke ouders nodig,

die de erfenis doorgeven aan een nieuwe generatie.

Wat zien kinderen, wat zien jongeren,

als ze naar de gemeente kijken?

Jongeren zitten over het algemeen niet te wachten op mooie praatjes,
maar willen zien wat geloven in het echt is!
Open, kwetsbaar, eerlijk, zonder opsmuk.
Durven we voor hen een voorbeeld te zijn?

dia 13 – God is niet te stoppen!
God werkt, door alle tijden heen.
Het goede nieuws van Jezus is niet te stoppen!
Steeds weer wordt het doorgegeven aan een nieuwe generatie.
Het houdt niet op!
Amen.